

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax: 088 118 86 71
www.overijssel.nl
postbus@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Telefoon [REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
18.08.2021	D2021-07-001962	Z-HZ-WNB-2021-002840	1 van 23	2	07.05.2021	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer [REDACTED]

De heer [REDACTED] van het adviesbureau [REDACTED] heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 7 mei 2021² ontvangen. Op 1 juli 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie en verbouwing van Zwartendijk 8 te Kampen ten behoeve van de realisatie van een woonconcept met zorgboerderij. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn en voor nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om de verboden om nesten en rustplaatsen van de boerenzwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen⁴, om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis⁵ en van steenmarter, egel en de grote modderkruiper⁶ te beschadigen en te vernielen.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie en verbouwing van Zwartendijk 8 te Kampen ten behoeve van de realisatie van een woonconcept met zorgboerderij.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om laatvlieger en ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren. Wij verlenen u tevens geen ontheffing van het verbod om grote modderkruiper opzettelijk te vangen en te doden. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk verstoren, doden en vangen⁷ van deze soorten te voorkomen, waardoor u de verbodsbepalingen uit artikel 3.5, tweede lid en artikel 3.10, eerste lid sub a, van de Wet natuurbescherming niet overtreedt.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Kenmerk 2021-0122449

³ Op basis van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

⁷ Het leegvangen en verplaatsen van de grote modderkruiper is een onderdeel van de voorzorgsmaatregelen die er op gericht zijn het doden te voorkomen.

Deze ontheffing treedt in werking op 1 september 2021 en is geldig tot en met 1 september 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 7 mei 2021 en de bijbehorende stukken te weten:
- [REDACTED], 29 juni 2021. Notitie aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Zwartendijk 8, Kampen;
- [REDACTED] (2020). Natuurtoets Zwartendijk 8 Kampen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 19-671. [REDACTED] Zwolle;
- [REDACTED] (2021). Activiteitenplan Zwartendijk 8, Kampen. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 21-098. [REDACTED] Zwolle;

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁸.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	Afhandelen en besluitvorming aanvraag van ontheffing als bedoeld 3.3, 3.8 en 3.10 Wnb, die al dan niet ziet op het realiseren van een infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling	€ 3.055,00
Totaal leges		€ 3.055,00

Vragen

Heeft u vragen? Neemt u dan gerust contact op via de contactgegevens vermeld in het briefhoofd onder Inlichtingen bij. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ-WNB-2021-002840 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel

[REDACTED]
teamleider Vergunningverlening

⁸ Belastingverordening Overijssel

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Mitigerende maatregelen

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Kampen;
- [REDACTED]

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2021-07-001962). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁹, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (D2021-07-001962).

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Lokaal, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁹ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Kwetsbare perioden

5. Bij de planning en uitvoering van de voor de betreffende soorten relevante werkzaamheden (ongeschikt maken / renovatie / sloop / dempen) houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten (boerenwaluw, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, egel, grote modderkruiper en steenmarter).
 - Boerenwaluw: voortplanting 1 april tot en met 31 september
 - Laatvlieger: voortplanting 15 mei tot en met 31 juli, jongen tot in oktober gezoogd.
 - Ruige dwergvleermuis: Winterperiode 1 november tot en met 31 maart (geen voortplanting in Nederland).
 - Egel: Winterperiode 1 november tot 30 april, voortplanting 1 juni – 31 augustus
 - Grote modderkruiper: voortplanting 1 april tot en met 31 augustus, winterperiode 1 november – 31 maart bij vorst en ijs
 - Steenmarter: voortplanting 1 maart tot en met 31 september

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Boerenwaluw												
Voortplantingsperiode												
Laatvlieger												
Voortplantingsperiode												
Winterperiode												
Ruige dwergvleermuis												
Gebruik zomer of paarverblijf												
Winterperiode												
Egel												
Voortplantingsperiode												
Winterperiode												
Grote modderkruiper												
Voortplantingsperiode												
Winterperiode												
Steenmarter												
Voortplantingsperiode												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Boerenwaluw

6. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden de schuren en stallen gecontroleerd op de aanwezigheid van broedende boerenwaluwen en/of jonge vogels. Mochten deze aanwezig zijn, dan worden de werkzaamheden die van invloed zijn op de broedende vogels en jongen in het nest, uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.
7. U realiseert zes permanente verblijfplaatsen voor de boerenwaluw in de nieuw aan te leggen overkapte parkeerplaats. Dit doet u door drie kunstnesten van Vivara te plaatsen en drie nestplanken. Deze nestplaatsen zijn dag en nacht bereikbaar en worden op een donkere plek met zo weinig mogelijk menselijke verstoring geplaatst. Deze verblijfplaatsen zijn vanaf 15 maart 2022 beschikbaar (zie bijlage 3 voor locatie en voorbeeld).

Laatvlieger / Ruige dwergvleermuis

8. Buiten de kwetsbare perioden worden de te renoveren gebouwdelen ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen. De verblijfplaatsen worden tenminste 3 dagen voor de aanvang van de sloopwerkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door exclusion flaps in combinatie met dichtmaken van de rest van de gaten met rugvulling. Daarbij is het noodzakelijk dat alle geschikte invliegopeningen worden voorzien van exclusion flaps, dat geen ruimten uitsluitend met rugvulling worden afgesloten en dat de werking regelmatig wordt gecontroleerd. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.

9. Minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan wordt de procedure herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
10. U realiseert duurzame, permanente vervangende verblijfplaatsen voor de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen zijn voor de renovatie beschikbaar:
 - Tijdens en na de isolatiewerkzaamheden blijft de bovenste eerste meter van de spouw toegankelijk voor vleermuizen. Ook de ruimte tussen de kantpannen en de gevel blijft behouden. Afhankelijk van het type gevelisolatie wordt maatwerk geleverd om dit bovenste deel toegankelijk te houden.
 - Na de sloop van de schuur (en tenminste zes maanden voor de renovatie van het woonhuis) worden in de nieuwbouwschuur voorzieningen voor vleermuizen gerealiseerd in de vorm van twee grote nokkasten van het type VMN1 (type Faunaprojecten of aantoonbaar vergelijkbaar), aan elk van de twee kopgevels één. De nokkasten zijn tussen de 1 en 1,5 meter hoog. De twee nokkasten worden 's nachts niet belicht en krijgen een vrije aanvliegeroute. De invliegopening komt op circa 3 meter hoogte. (zie bijlage 3 voor locatie en voorbeeld).

In het logboek wordt aangegeven op welke wijze de verblijfplaatsen zijn gerealiseerd, en (voor behoud bovenste deel van de spouw) op welke wijze is gewaarborgd dat het isolatiemateriaal niet in de voor vleermuizen beschikbare spouwruiimte terecht komt.

Steenmarter

11. De sloopwerkzaamheden vinden plaats in één werkrichting zodat steenmarter zelfstandig het gebied kan verlaten.
12. U realiseert een vervangend marterverblijf in de toekomstige boomgaard. Dit gebeurt voorafgaand aan het verwijderen van de huidige verblijfplaats. Het marterverblijf wordt opgebouwd met bakstenen en stoeptegels die worden afgedekt met grond en takken. Het marterverblijf is gerealiseerd op de wijze als weergegeven in bijlage 3 (locatie en voorbeeld). Bij de ingang van het nieuwe marterverblijf worden lokstoffen (vis- of valeriaanolie) aangebracht.

Egel

13. Buiten de kwetsbare perioden maakt u de sloot ongeschikt door de aanwezige vegetatie te verwijderen en te werken vanuit één richting. U voert dit uit onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de egel.
14. U realiseert alternatieve verblijfplaatsen als onderdeel van de ontwikkelingen gerealiseerd in de vorm van een boomgaard en andere groenvoorzieningen (totale oppervlakte tot 2400 m²). Daarnaast plaatst u blader- of takkenhopen. De realisatie van deze groenvoorzieningen en alternatieve verblijfplaatsen vindt plaats voorafgaand aan het verwijderen van de huidige egelverblijfplaats. In het ecologisch logboek geeft u aan waar en op welke wijze de alternatieve verblijfplaatsen voor egel zijn gerealiseerd.

Grote modderkruiper

15. Om zo veel mogelijk grote modderkruipers te kunnen verplaatsen, wordt de te dempen sloot voorafgaand geschoond. Het schonen dient op een diervriendelijke wijze (met open bak) te gebeuren, waarbij aanwezige vissen zo min mogelijk worden geschaad. De vegetatie wordt hierbij aan de kant gezet en door een ecologisch deskundige gecontroleerd op aanwezigheid van grote modderkruipers. Eventueel aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden door de

ecoloog zo spoedig mogelijk overgezet naar de vervangende sloot, of naar te handhaven sloten of watergangen in de omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

16. Een week na het schonen worden de grote modderkruipers verplaatst. Dit gebeurt volgens de volgende methode:
 - de te dempen sloot worden eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst;
 - aan het andere uiteinde worden graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water (en de dam met de duiker);
 - het slib dat zich voor de dam ophoopt wordt uitgeschept en op de kant verspreid, daarbij moet worden opgelet dat de dam geen slib bedekt waarin grote modderkruiper heeft kunnen vluchten;
 - een ecologisch deskundige loopt met de kraan mee om vissen die voor de graszoden uitzwemmen met een schepnet te vangen en het uitgeschepte slib te inspecteren op achtergebleven grote modderkruipers en andere vis en deze te verzamelen;
 - over de uitstroom van de buis is een schepnet geplaatst, dat alle vis die door de buis komt vangt;
 - verzamelde vis mag tijdelijk worden opgeslagen in een speciekuip met water;
 - na het leegmaken van een sloot vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige op achtergebleven vis;
 - aangetroffen exemplaren van de grote modderkruiper (en ander waterleven) worden direct verplaatst naar de vervangende sloot of te handhaven sloten en watergangen in de omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
17. Als vervanging van de te dempen sloot wordt een nieuwe sloot gegraven met hetzelfde profiel (talud 1:2) en lengte (200 m). Deze sloot wordt op dezelfde wijze beheerd als de te dempen sloot (geen actief beheer) en is geschikt voor grote modderkruiper voorafgaand aan het dempen van de huidige sloot.

Overige zaken

18. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de boerenzwaluw, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, egel, grote modderkruiper en steenmarter.
19. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
A1	Bevoegdheid	10
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
A2	Procedure	10
A2.1	Overeenstemming andere provincie	10
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
A2.3	Relevante overige besluiten	10
A3	Toetsingskader soorten	10
A3.1	Wettelijke regels	10
A3.2	Provinciaal beleid	11
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	11
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
B1.2	Doel van het project	13
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
B1.4	Periode	14
B1.5	Onderliggende documenten	14
B1.6	Aanvullende gegevens	14
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C1	Inhoudelijke beoordeling	14
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	15
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	16
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	18
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	19
C1.5	Wettelijk belang van het project	19
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	19
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	19
D	Slotconclusie	19

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Kampen met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Uit de bij de aanvraag gevoegde Aeries berekeningen blijkt dat er geen effecten zijn op de instandhoudingsdoelen. Mochten er wijzigingen optreden, dan kan het zijn dat er alsnog een vergunning noodzakelijk is. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁵ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁵ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de boerenzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied betreft het terrein van Zwartendijk 8 in Kampen. Op het terrein staat een voormalige boerderij met stallen. Er is een hooimijt aanwezig, een gazon en ook opgaand groen in de vorm van enkele solitaire bomen en een bomenrij langs de Zwartendijk. Een deel van de aanwezige bebouwing heeft een pannendak. Het betreft de voormalige boerderij en een kleinere schuur. De overige bebouwing heeft daken bedekt met golfplaten. Het plangebied grenst aan open agrarisch grasland. Langs het plangebied liggen sloten.

Figuur 1. Locatie Zwartendijk 8 Kampen.

De werkzaamheden omvatten de realisatie van een aantal appartementen, een logeerverblijf, twee bedrijfswoningen en gezamenlijke leefruimten. Om dit plan mogelijk te maken dienen diverse aanpassingen op het terrein plaats te vinden. De meest westelijk gelegen schuur dient te worden gesloopt. De andere schuren blijven staan en worden deels vervangen door een nieuwe overkapping voor parkeerplekken. Op langere termijn staat ook het renoveren (o.a. na-isoleren) van het woonhuis gepland, waarbij de precieze werkzaamheden nog worden bepaald. Ook wordt in deze periode de

bestaande sloot langs de zuidzijde iets naar het zuiden verplaatst. De sloot wordt verplaatst in verband met de functionaliteit van de oprit ten behoeve van de functies die volgens het bestemmingsplan gerealiseerd gaan worden. Naast de transformatie van de bestaande bebouwing, wordt ook het buitenterrein ingericht ten behoeve van een gezamenlijk gebruik. Daarbij worden bomen en een haag aangeplant. Er worden verder geen bomen gekapt binnen het plan.

De beoogde start van het amoveren van de schuur is september 2021. Direct na de sloop worden de appartementen gerealiseerd op de fundering van de schuren. De appartementen worden vanaf 2022 in gebruik genomen. De bouwwerkzaamheden duren naar verwachting tot februari 2022. In deze periode worden ook de werkzaamheden voor de parkeerplaatsen en overige schuren opgestart. Deze werkzaamheden worden afgerond voor aanvang van het broedseizoen in maart 2022. Na het broedseizoen worden in de periode oktober 2022 tot en met maart 2023 de werkzaamheden aan de overige schuren en voorzieningen afgerond. Na het broedseizoen van 2023 wordt het woonhuis gerenoveerd en wordt een sloot verplaatst. In de loop van 2022 worden bomen, takken-rillen en overige groenvoorzieningen gerealiseerd.

B1.2 Doel van het project

is een initiatief met als voornaamste doel de realisatie van een kleinschalige woongemeenschap voor mensen die kampen met mentale klachten en/of zich in een zware periode bevinden. De beoogde appartementen voor tijdelijke huisvesting worden tevens aangelegd zonder aansluiting op het gasnet en worden op duurzame en natuur-inclusieve wijze gebouwd. biedt sociale steun om bewoners terug te laten keren in de maatschappij. Door het zorgaspect van de gemeenschap staat de mentale gesteldheid van bewoners centraal.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	(Opzettelijk) doden of vangen ¹⁶	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁷	Opzettelijk verstoren ^{18, 19}	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{20, 21}
Boerenwaluw		X			
Laatvlieger				X	X
Ruige dwergvleermuis				X	X
Egel					X
Steenmarter					X

¹⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

¹⁷ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁸ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁹ Art. 3.5, tweede lid Wnb

²⁰ Art. 3.5, vierde lid Wnb

²¹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Soort	verbodsbepaling			
	(Opzettelijk) doden of vangen ¹⁶	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁷	Opzettelijk verstoren ^{18, 19}	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{20, 21}
Grote modderkruiper	X			X

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2021 tot en met 1 september 2024.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- [REDACTED], 29 juni 2021. Notitie aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Zwartendijk 8, Kampen;
- [REDACTED] (2020). Natuurtoets Zwartendijk 8 Kampen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 19-671. [REDACTED] Zwolle;
- [REDACTED] (2021). Activiteitenplan Zwartendijk 8, Kampen. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 21-098. [REDACTED] Zwolle;
- [REDACTED] (2019). Verkennend asbestonderzoek Zwartendijk 8 te Kampen. Kenmerk R001-1269930MDX-V01-mfv-NL. TAUW Nederland;
- Machtiging.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 7 mei 2021 ontvangen. Op 26 mei 2021 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 1 juli 2021²² ontvangen.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de kennisdocumenten van de ruige dwergvleermuis en de grote modderkruiper bij onze toetsing.

²² Kenmerk D2021-07-001186 en D2021-07-001187

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Natuurtoets Zwartendijk 8 Kampen'²³ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Literatuuronderzoek, inclusief gegevens Nationale Databank Flora en Fauna;
- Quicksan, met uitvoering veldbezoek 17 februari 2020;
- Nader onderzoek naar vleermuizen volgens Vleermuisprotocol 2017;
- Egels en steenmarters zijn in kaart gebracht op basis van sporen, geschikt leefgebied en waarnemingen (tijdens vleermuisonderzoek);
- Nader onderzoek naar huismus volgens kennisdocument, andere beschermde vogelsoorten door een aantal gerichte veldbezoeken;
- Nader onderzoek naar vissoorten door habitatbeoordeling, in combinatie met literatuuronderzoek (met e-dna bepaling).

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is om de aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen vast te kunnen stellen.

Bij het gerichte onderzoek is vast gesteld dat er geen huismus broedt op het erf. Er is een nest van een huiszwaluw aanwezig onder de noordelijke dakgoot van de voormalige boerderij, ook een nestkast met ringmussen. Dit valt buiten de aanvraag omdat deze locaties niet worden beïnvloed door de werkzaamheden. Er zijn broedgevallen van spreeuw en zwarte roodstaart aangetroffen. Dit zijn soorten die in categorie 5 vallen. Uit de omgevingsscan blijkt dat er op het erf van Zwartendijk 8 en in de omgeving daarvan voor deze soorten voldoende nestmogelijkheden aanwezig blijven. Hierdoor is er geen noodzaak voor deze soorten ontheffing aan te vragen. Wel wordt een aantal nestkasten geplaatst om een ruime keuze aan broedgelegenheid te bewerkstelligen.

Er zijn 4 nesten van boerenzwaluw aangetroffen in de hooimijt en de westelijke schuur.

In de voormalige boerderij zijn een zomerverblijfplaats van laatvlieger (1^e kantpan rechts vanaf de nok) en een paarverblijfplaats (6^e kantpan links van de nok) van ruige dwergvleermuis aangetroffen, beide aan de zuidkant van het gebouw. Er worden geen vliegroutes beïnvloed.

Op het erf en in de schuren (de middelste schuur en de westelijke schuur) zijn sporen aangetroffen van steenmarter in de vorm van afgebeten veren/prooirsten en een hoeveelheid (verse) keutels. De meeste sporen zijn aangetroffen op de bovenverdieping van de middelste schuur. De beide schuren zijn met elkaar verbonden.

Tijdens de verschillende onderzoeken zijn diverse waarnemingen van egels gedaan. Er bevindt zich een verblijfplaats in de slootkant (paar egels aangetroffen). Het ruige, voor egel geschikte deel van de oeverzone waar de verblijfplaats van egel zich bevindt is circa 30 m² groot. Hier groeien ook kleine bomen en struiken zoals sleedoorn en zwarte els. De schuilmogelijkheden in de rest van het plangebied zijn onvoldoende, al kan wel in het gazon en grasland worden gefoerageerd.

Tijdens het door [REDACTED] uitgevoerde onderzoek is geen grote modderkruiper aangetroffen. Tijdens de quickscan is alleen steekproefsgewijs bemonsterd. Het is echter een geschikte sloot binnen de bekende verspreiding van de grote modderkruiper. In 2017 heeft [REDACTED] ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de grote modderkruiper ten behoeve van het bestemmingsplan Reeve. Tijdens dit onderzoek is grote modderkruiper middels eDNA vastgesteld in de sloot kruislings op de sloot die langs Zwartendijk 8 loopt (co-ordinaten monsternamepunt: 52.5322, 5.8998). Op basis van deze informatie lijkt aanwezigheid van grote modderkruiper waarschijnlijk. Het is waarschijnlijk een niet optimaal biotoop omdat het is begroeid met riet.

²³ Hoofdstuk 2 pagina 9 tot en met 13

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende verblijfplaatsen verloren:

- Drie nesten van boerenwaluw in de oude melkstal (nest in hooimijt blijft behouden).
- Een zomerverblijfplaats van laatvlieger in de oude boerderij
- Een paarverblijf van ruige dwergvleermuis in de oude boerderij
- Een verblijfplaats van steenmarter in de tussenschuur
- Een verblijfplaats van egel in de slootkant, totaal geschikt leefgebied ca 30 m2.
- Sloot 200 m met verblijfplaatsen van grote modderkruiper

Het is nog niet geheel duidelijk of de sloot geheel wordt verplaatst. Mogelijk blijft het gedeelte dat leefgebied is voor egel behouden.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁴, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van de ruige dwergvleermuis en de grote modderkruiper, of worden door ons als voldoende beoordeeld voor de boerenwaluw, laatvlieger, egel en steenmarter. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de hiervoor genoemde soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op de hieronder beschreven maatregelen.

Boerenwaluw

- Uitvoering van de werkzaamheden buiten kwetsbare perioden (broedseizoen) van de boerenwaluwen. Tijdens het broedseizoen worden geen versturende werkzaamheden uitgevoerd.
- Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden de schuren en stallen gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels. Mochten broedende vogels of jongen aanwezig zijn, dan worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.
- Als vervanging van de nestplaatsen van boerenwaluw worden vóór 15 maart 2022 zes permanente nestplaatsen aangebracht in een nieuwe overkapte parkeerplaats in de vorm van drie kunstnesten (Vivara) en drie nestplanken (zie bijlage 3). U plaatst deze op een donkere plek met zo weinig mogelijk verstoring. Ook plaatst u deze zodanig dat overlast wordt voorkomen. Deze nestplaatsen zijn dag- en nacht toegankelijk voor boerenwaluw en in de directe omgeving van het nest is nestmateriaal in de vorm van modder aanwezig (op het erf, de toekomstige groenvoorzieningen en bij de nabijgelegen sloten).

Volgens in de aanvraag aangehaalde literatuurgegevens kunnen boerenwaluwen goed gebruik maken van dergelijke voorzieningen.

Laatvlieger / Ruige dwergvleermuis

- Uitvoering van de werkzaamheden buiten de kwetsbare winterperiode en voortplantingsperioden van de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis.
- De renovatie van het woonhuis (waarin de verblijfplaatsen van laatvlieger en ruige dwergvleermuis aanwezig zijn vindt plaats in 2023, na realisatie van de permanente vervangende voorzieningen voor vleermuizen. U maakt de zuidgevel van de woning voorafgaand aan de renovatie ongeschikt voor vleermuizen. Het ongeschikt maken gebeurt door vleermuisflaps te plaatsen op de uitvliegopeningen van de verblijfplaatsen. Overige openingen in de gevel worden dichtgestopt met rugvulling. Door gebruik te maken van vleermuisflaps kunnen vleermuizen het gebouw verlaten, maar niet meer terugkeren.
- Na het ongeschikt maken wordt minimaal drie nachten met voor vleermuizen geschikte vliegomstandigheden (> 10 graden, weinig wind en maximaal motregen) gewacht met de werkzaamheden, totdat de vleermuizen met zekerheid zijn uitgeweken naar een alternatieve verblijfplaats.
- Na deze drie dagen wordt een uitvliegcheck uitgevoerd door de ecologisch deskundige. Bij de uitvliegcheck wordt nagegaan of vleermuizen de bebouwing daadwerkelijk verlaten hebben. Mocht dit niet het geval zijn, dan worden extra maatregelen getroffen om de bebouwing ongeschikt(er) te

²⁴ Paragraaf 6 pagina 20 tot en met 22, en bijlage 1 bij aanvulling

maken. Als geen vleermuizen meer aanwezig zijn in het woonhuis kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden zonder nadere voorwaarden ten aanzien van vleermuizen.

- Tijdens en na de isolatiewerkzaamheden blijft de bovenste meter van de spouw toegankelijk voor vleermuizen. Afhankelijk van het type gevelisolatie wordt maatwerk geleverd om dit bovenste deel toegankelijk te houden. Zo worden bij na-isolatie met EPS-korrels spouwborstels aangebracht om te voorkomen dat korrels in de bovenste ruimte terecht komen. Na de werkzaamheden aan het dak blijft de ruimte tussen de kantpannen en de gevel (invliegopening) behouden.
- Na de sloop van de schuur worden in de nieuwbouwschuur voorzieningen voor vleermuizen gerealiseerd in de vorm van twee grote nokkasten van het type VMN1, aan elk van de twee kopgevels één. De nokkasten zijn tussen de 1 en 1,5 meter hoog. De twee nokkasten worden 's nachts niet belicht en krijgen een vrije aanvliegroute. De invliegopening komt op circa 3 meter hoogte. Deze verblijfplaatsen worden minimaal een half jaar voor aanvang van de renovatie van het woonhuis opgeleverd.

Steenmarter

- Uitvoering van de relevante werkzaamheden (sloop) buiten de kwetsbare perioden van de steenmarter.
- De sloopwerkzaamheden vinden plaats in één werkrichting zodat steenmarter en eventueel aanwezige andere zoogdieren (kleine knaagdieren met een provinciale vrijstelling) zelfstandig het gebied kunnen verlaten.
- Als vervanging voor de verblijfplaats in de bebouwing wordt een marterverblijf aangebracht. Dit gebeurt voorafgaand aan het verwijderen van de huidige verblijfplaats. Het marterverblijf wordt op een nog nader te bepalen geschikte locatie in een uiterste (rustige) hoek van de toekomstige boomgaard geplaatst. Het marterverblijf wordt opgebouwd met bakstenen en stoeptegels die worden afgedekt met grond en takken. Bij de ingang van het nieuwe marterverblijf worden lokstoffen (vis- of valeriaanolie) aangebracht, zodat steenmarters de aangebrachte verblijfplaats sneller ontdekken.

Egel

- Werkzaamheden in of nabij de verblijfplaats van egel worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode (november tot en met augustus).
- Voordat werkzaamheden in de sloot worden uitgevoerd, wordt de sloot ongeschikt gemaakt door de aanwezige vegetatie te verwijderen in de periode september-oktober. Het ongeschikt maken van de sloot wordt uitgevoerd na een controle door de ecologisch deskundige, om er zeker van te zijn dat geen egels aanwezig zijn ten tijde van het werk. Als nog wel egels aanwezig zijn worden werkzaamheden uitgesteld.
- Alternatieve verblijfplaatsen worden als onderdeel van de ontwikkelingen gerealiseerd. Onderdeel van de beoogde ontwikkelingen is de realisatie van diverse groenvoorzieningen. Bij de verplaatsing van de sloot wordt ook de nieuwe oever weer geschikt. In de toekomstige situatie krijgen egels een nieuw leefgebied in de vorm van een nieuwe boomgaard (2.400 m² nieuw foerageergebied). Het erf wordt omgeven door knotwilgen met daartussen takkenrillen en houtwalletjes. De realisatie van deze groenvoorzieningen vindt plaats voorafgaand aan het verwijderen van de huidige egelverblijfplaats. Deze groenvoorzieningen bieden voldoende mogelijkheden voor egels om in weg te kruipen en in te verblijven. Aanvullend komen op een nog nader te bepalen locatie achterop het erf blader- en takkenhopen te liggen.

Grote modderkruiper

- Het dempen/vergraven van de sloot vindt plaats in de periode september tot en met maart, buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van grote modderkruiper. Het dempen/vergraven gebeurt alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water. De genoemde werkperiode kan eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden. Dit wordt bepaald door de ecologisch deskundige.
- Een week voor aanvang van het dempen/vergraven worden de oevers en waterplanten in de sloot gemaaid met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende plantenmateriaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd door de ecologisch deskundige. Eventueel aanwezige grote modderkruipers (en ander

waterleven) worden door de ecooloog zo spoedig mogelijk overgezet naar te handhaven sloten of watergangen in de omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

- De sloot wordt visvrij gemaakt middels de 'prop-methode'. Met een kraan wordt aan het oostelijke uiteinde van een sloot een prop grond aangebracht. De prop wordt in een rustig tempo naar het westen gedrukt. Eventueel aanwezige grote modderkruipers en ander waterleven krijgen zo de tijd om te ontsnappen naar te handhaven watergangen. Afgegraven modder wordt op de oever gelegd en gecontroleerd door de ecologisch deskundige.
- Gevangen vissen, amfibieën en andere dieren worden door de ecologisch deskundige zo spoedig mogelijk overgezet naar te handhaven sloten in de omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Na het uitvoeren van bovenstaande handelingen zijn de wateren visvrij en kunnen de wateren - zonder nadere voorwaarden ten aanzien van grote modderkruiper - worden vergraven en/of gedempt.
- De nieuwe sloot wordt op een vergelijkbare wijze aangelegd en beheerd als de huidige sloot. Lengte 200 m, talud 1:2, geen actief beheer.

Staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van de boerenwaluw is beoordeeld als 'gunstig' (Sovon.nl). De landelijke staat van instandhouding van laatvlieger wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'²⁵.

Laatvlieger is geheel of voornamelijk afhankelijk van gebouwen in zowel zomer als winter. Er zijn zorgen over een mogelijke afname als gevolg van renovatie en isolatie. De reproductiesnelheid van laagvliegers is laag: één jong per jaar. De landelijke staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis is recent beoordeeld als 'matig ongunstig'. Dat de staat van instandhouding zo wordt beoordeeld heeft waarschijnlijk te maken met de druk waaronder verblijfplaatsen staan.

De landelijke staat van instandhouding van steenmarter (gunstig) en van de grote modderkruiper (ongunstig) is ontleend aan het document 'De Staat van Instandhouding: Factsheets voor 25 soorten in Gelderland' (Goutbeek, 2018) en is beoordeeld als 'gunstig'. De landelijke staat van instandhouding van egel is onbekend door gebrek aan gegevens. Dit is reden geweest voor ons om deze soort van de provinciale vrijstellingslijst te verwijderen.

De functionaliteit van de leefomgeving van de boerenwaluw, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, steenmarter, egel en grote modderkruiper is niet in het geding. Er worden maatregelen genomen om exemplaren te ontfangen. Door de beschikbaarheid van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving, de te plaatsen voorzieningen en aanleg vervangend leefgebied blijven gedurende en na de werkzaamheden altijd alternatieve nest-, rust- en verblijfplaatsen aanwezig.

Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van boerenwaluw, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, steenmarter en egel geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie en verbouwing van Zwartendijk 8 te Kampen ten behoeve van de realisatie van een woonconcept met zorgboerderij, leiden tot het vernietigen van nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en artikel 3.5 lid 4 uit de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van de verboden om de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis te verstoren en de grote modderkruiper opzettelijk te doden of vangen. Bij het ongeschikt maken en de uitvoering van de werkzaamheden houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Daarom is geen sprake van het verstoren van deze soort. Het vangen en verplaatsen van de grote modderkruiper is een onderdeel van de voorzorgsmaatregelen die er op gericht zijn het doden te voorkomen. Ontheffing van deze verboden is niet noodzakelijk.

²⁵ Wageningen UR, 2020. Habitatrichtlijnrapportage 2019.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat er geen andere bevredigende oplossing is. Het uitvoeren van de werkzaamheden is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. De inrichting is afgestemd op de beschermde soorten, een alternatieve inrichting heeft geen meerwaarde voor de beschermde soorten. In de werkwijze en planning wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de beschermde soorten, een alternatieve werkwijze of planning heeft geen meerwaarde.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. In de gebouwen is asbest aanwezig. Bij brand kan dit tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's voor de inwoners van Kampen en omgeving. Bij het opruimen van asbest(deeltjes) gelden in de meeste gevallen allerlei restricties aan de toegang en het gebruik van het getroffen gebied. Daarnaast is het opruimen van asbest na een brand op zichzelf een zeer risicovolle en kostbare aangelegenheid. Door gecontroleerde sloop van de bebouwing nemen gezondheidsrisico's af en dient het plan het belang van de volksgezondheid.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en verblijfplaatsen van de boerenwaluw, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, steenmarter, egel en grote modderkruiper te beschadigen en te vernielen, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²⁶ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

Vervangende voorzieningen

Boerenzwaluw

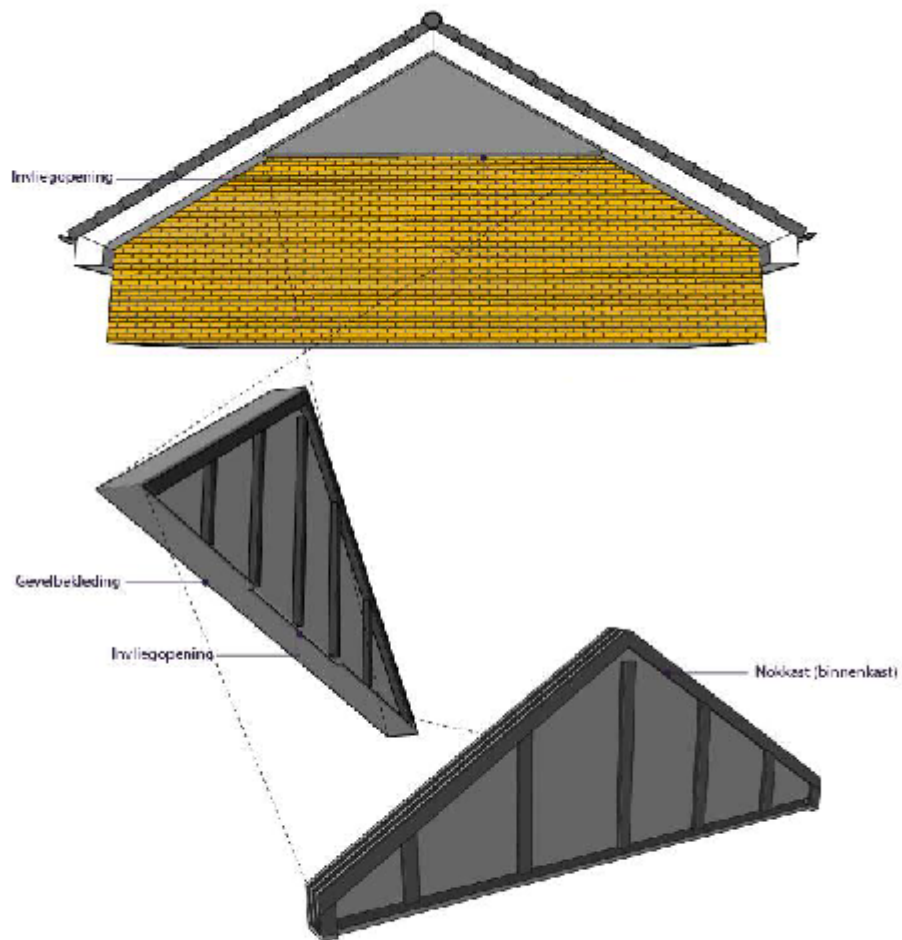

Figuur B1 Voorbeeld van een nestplank voor boerenzwaluw. De nestplank wordt op eenvoudige wijze gemonteerd aan de onderzijde van een houten draagbalk. Bron: O. de Vries.

Figuur B2 Voorbeeld van een kunstnest voor boerenzwaluw. Bron: Vivara.

Laatvlieger en ruige dwergvleermuis

Figuur B3 Inbouwkast van het type VMN1 voor laatvliegers (en andere gebouwbewonende vleermuissoorten). Bron: Faunaprojecten.

Steenmarter

Figuur B3 Een tekening van een vervangende steenmarterverblijfplaats zoals voorgesteld door de zoogdierverniging. Bron: Zoogdierverniging.

Figuur B4 Voorbeeld van een steenmarterverblijfplaats, met een fundering van stenen (links) en afgewerkt met takken en grond (rechts).

